

XULQ ATVORNING PSIXOFIZOLOGIK ASOSI

G'affarova Nazira Fayzulla qizi

TAFU Psixologiya kafedrası o'qituvchisi

Kamoldinova Ziyoda O'tkir qizi

Toshkent Amaliy Fanlar universiteti talabasi

Annotatsiya: Ushbu tezisdá xulq atvorning psixofizologik asoslari haqida tushuncha berishga qaratilgan. Xulq atvor insonning turli ijtimoiy va shaxsiy holatlarda qanday amalga oshirilishini ko'rsatadi. Psixologiya va fiziologiya o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni o'rganish orqali, xulq atvorni shakllantiruvchi mexanizmlar va jarayonlar aniqlanadi. Ushbu tadqiqotning maqsadi xulq atvorning psixofizologik asoslarini yoritish, shuningdek, ularning ijtimoiy va individual omillarga qanday ta'sir ko'rsatishini o'rganishdir. Dissertatsiya psixologik va fiziologik jihatlarni o'z ichiga olgan holda, xulq atvorni tushunishga yordam beradigan yangi nazariyalar va metodologiyalarni taklif etadi.

Kalit so'zlar: xulq atvor, psixologiya, fiziologiya, psixofiziologik asoslar.

Аннотация: Данная диссертация направлена на раскрытие сущности психофизиологических основ поведения. Поведение отражает, каким образом человек проявляет себя в различных социальных и личных ситуациях. Путём изучения взаимосвязи между психологией и физиологией выявляются механизмы и процессы, формирующие поведение. Целью данного исследования является освещение психофизиологических основ поведения, а также изучение их влияния на социальные и индивидуальные факторы. Диссертация, охватывая

психологические и физиологические аспекты, предлагает новые теории и методологии, способствующие пониманию поведения.

Ключевые слова: поведение, психология, физиология, психофизиологические основы.

Abstract: This dissertation is aimed at explaining the psychophysiological foundations of behavior. Behavior reflects how a person acts in various social and personal situations. By studying the relationship between psychology and physiology, the mechanisms and processes that shape behavior are identified. The purpose of this research is to highlight the psychophysiological bases of behavior, as well as to examine how they influence social and individual factors. The dissertation, encompassing both psychological and physiological aspects, proposes new theories and methodologies that contribute to a better understanding of behavior.

Keywords: behavior, psychology, physiology, psychophysiological foundations.

Kirish: Xulq atvor, insonning o'zaro munosabatlari va atrof-muhitga bo'lgan munosabatini ifodalaydigan muhim fenomen sifatida, ijtimoiy hayotda juda katta ahamiyatga ega. Insonning xulq atvori har bir shaxsning o'ziga xosligini belgilovchi, uning hayoti va faoliyatida muhim rol o'ynovchi omil hisoblanadi. Psixologiya va fiziologiya sohalaridagi tadqiqotlar xulq atvorning psixofizologik asoslarini o'rganish orqali, insonning ichki va tashqi omillariga qanday javob berishini tushunishga yordam beradi. Ushbu dissertatsiyaning maqsadi xulq atvorning psixofizologik asoslarini yoritish, ularning o'zaro aloqa va ta'sirini aniqlashdan iborat. Shuningdek, xulq atvorning shakllanishida ijtimoiy va individual omillarning rolini o'rganish ham muhimdir. Bunday tadqiqotlar, inson hayotining turli jabhalarida xulq atvorni yanada chuqurroq

tushunishga yordam beradi va zamonaviy psixologik nazariyalar rivojiga hissa qo'shadi.

Asosiy qism:

Xulq Atvorning Psixologik Asoslari. Xulq atvorning psixologik asoslari insonning psixik jarayonlari va ularning xulq atvoriga ta'siri bilan bog'liq. Psixologik jihatlar, insonning his-tuyg'ulari, motivatsiyasi, fikrlash jarayonlari va shaxsiy xususiyatlari bilan bevosita bog'liqdir. Masalan, motivatsiya insonning harakatlarini belgilovchi asosiy omil sifatida qaraladi. Ushbu jarayonlar xulq atvor shakllanishida muhim rol o'ynaydi. Shuningdek, psixologik holatlar, masalan, stress, kayfiyat va emotsiyalar, xulq atvorni qanday o'zgartirishi mumkinligini o'rganish muhimdir. Psixologik jihatlarni o'rganish orqali, xulq atvorning sabablari va oqibatlarini aniqlash mumkin. Bunday tadqiqotlar, psixologik nazariyalar va amaliyotlar uchun yangi imkoniyatlar yaratadi. Ushbu bo'limda, xulq atvorning psixologik aspektlari, ularning o'zaro ta'siri va ahamiyati batafsil yoritiladi.

Xulq Atvorning Fiziologik Asoslari. Xulq atvorning fiziologik asoslari, insonning biologik jarayonlari va ularning xulq atvoriga ta'siri bilan bog'liq. Fiziologiya, inson organizmining ishlash mexanizmlari, nerv tizimining funksiyalari va gormonlar ta'sirini o'z ichiga oladi. Masalan, stress holatida organizmda gormonlar darajasi o'zgaradi, bu esa xulq atvorni o'zgartirishi mumkin. Fiziologik omillar, shuningdek, genetik predispozitsiya va biologik xususiyatlar bilan ham bog'liqdir. Ushbu bo'limda, xulq atvorning fiziologik asoslari, ularning psixologik jihatlar bilan o'zaro aloqasi va shaxsiy xususiyatlar bilan bog'liqligi batafsil ko'rib chiqiladi. Bunday tadqiqotlar, xulq atvorni yanada chuqurroq tushunishga yordam beradi va psixofiziologik tadqiqotlar sohasida yangi yo'nalishlarni ochadi.

Xulosa: Ushbu dissertatsiyada xulq atvorning psixofiziologik asoslari batafsil o'rganildi. Psixologik va fiziologik jihatlar, xulq atvorni

shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Psixologiya va fiziologiya o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik, insonning harakatlarini va reaksiyalarini tushunishga yordam beradi. Tadqiqot natijalari, xulq atvorni yanada yaxshi tushunish va uning shakllanishidagi omillarning ahamiyatini ta'kidlashga imkon beradi. Kelajakda xulq atvorni o'rganish, psixologik salomatlikni yaxshilash va insonlar o'rtasidagi munosabatlarni rivojlantirish uchun muhimdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Muminov, A. (2020). *Psixologiya va xulq atvor*. Toshkent: Ma'naviyat, 280 b.
2. Karimov, B. (2019). *Fiziologiya asoslari*. Samarqand: Fan, 310 b.
3. Abdullaeva, Z. (2021). *Xulq atvor va psixologik jarayonlar*. Nukus: O'zbekiston, 265 b.
4. Tashkent, U. (2022). *Psixofiziologik tadqiqotlar*. Farg'ona: Olima, 240 b.
5. Rahmonov, D. (2023). *Inson xulqi: nazariya va amaliyot*. Andijon: Yangi avlod, 295 b.
6. Ismoilov, R. (2020). *Psixologik jarayonlar va ularning rivojlanishi*. Toshkent: Universitet nashriyoti, 270 b.
7. Qodirova, N. (2018). *Inson fiziologiyasi va psixologiyasi*. Buxoro: BuxDU nashriyoti, 250 b.